

til at bruge saadanne Bænde, som ere mindre gode. En Læge vilde vel end ikke let raade til at anvende Noget, der er fabrikeret paa en ny Anstalt, førend den var bleven accrediteret paa en ganske særdeles Maade; thi den hidtilværende Anstalt har den høieste Grad af Credit; man veed, at dens Varer ere aldeles paaidelige, og den staaer under en saadan Beskyttelse, som man vanskeligt kunde faae paa et andet Sted; alle Læger anbefale disse Bænde som aldeles paaidelige og fuldkomment erstattende de naturlige. Brugen af dem er derfor i høj Grad udstrakt, og Anstalten staaer uden Tvivl ogsaa i Forbindelse med de fleste Apothekere, hvortil man i Almindelighed henvender sig, især udenfor Kjøbenhavn, og for en stor Deel ogsaa i Kjøbenhavn. Jeg troer altsaa, at den har allerede et vist naturligt Monopol, som gjør et kunstigt Monopol unødvendigt.

Den ærede Taler yttrede sig iøvrigt, som om det ikke skulde være tilladt at indforstrikke de kunstige mineraliske Bænde fra Udlandet. Men, hvis det er hans Mening, saa er den aldeles urigtig. Der er ikke noget Forbud imod Indførselen af kunstige Bænde fra andre Steder. Dersom altsaa ikke den større Credit, man har for de mineraliske Bænde, som fabrikeres her, og maaskee ogsaa den billigere Priis, man giver derfor, kan betrygge derimod, saa vil Landet ligesaa let kunne blive oversvømmet af slette kunstige mineraliske Bænde, der fabrikeres andre Steder, som af saadanne, der fabrikeres her. I Sverrig veed jeg der er en Mængde Fabrikker af dette Slags, og Indførselen af Fabricata deraf hertil vil ikke have nogen Vanskelighed; men jeg troer ikke, at det gjør Brøndanstalten den allermindste Skade, fordi man har stor Credit for dens Fabricata.

Det kan altsaa neppe være til nogen væsentlig Skade, at Brøndanstalten faaer Monopolet. Imidlertid kunde man jo altid tænke sig Muligheden af, at der kunde opstaae Noget, som kunde levere saadanne Bænde ligesaa godt og maaskee billigere. Det er altid en Mulighed, der kan være en Spore for Anstalten til fremdeles at lægge Bind paa at levere fortrinlige og tillige billige Varer. Det troer

jeg nu vistnok, at Anstalten vil gjøre alligevel; men det er for Principers Skyld, at jeg troer, at man ikke her bør indrømme noget længere værende Monopol. Det vil ogsaa have noget Underligt ved sig. Naar man vil gjøre et Anlæg, saa søger man om en stedseværende Bevilling til at benytte det. Det har Brøndanstalten ogsaa gjort, og den har faaet den. Man søger dernæst ogsaa om et temporairt Monopol, blandt Andet fordi man veed, at man ikke kan faae det for bestandigt. Men, naar saa Monopolets Tid er omme, saa kommer man og siger, at man trænger til at faae det forlænget. Det skulde da være under saadanne Omstændigheder, at Entreprisen havde havt at kæmpe mod særegne Vanskeligheder, som man kunde haabe i Fremtiden vilde overvindes, men ikke være blevene det fortiden, at man kunde have Grund til at vente, at der vilde blive meddeelt et nyt Monopol. Men saaledes er Stillingen paa ingen Maade her.

Iøvrigt skulde jeg dog ikke have talt i Sagen, dersom jeg troede, at Anlægget løb mindste Fare ved, at det ikke fik Monopolet forlænget. Men det er ofte, at de, der drive en Industri, have en panisk Skræk for al Concurrence, og troe, at deres hele Affæining og Næring derved vil være ruinøret, og det viser sig saa meget ofte kort efter, at de godt kunne bestaae uagtet Concurrencen. Men her er Faren for Concurrence desuden meget ringe. For det Første, fordi den alt bestaaende Anstalt har saa store Fordele fremfor enhver anden, at ingen Anden let vil kunne komme frem, og dernæst ogsaa, fordi det ingenlunde vil blive Tilfældet, selv om Monopolet ikke fornyes, at Alle ville kunne anlægge Fabricationer af Sundhedsbænde. Dertil udfordres atter et særligt Privilegium, og dette Privilegium vil maaskee blive vanskeligt at opnaae efter de Udtalelser, vi have hørt af den høitærede Justitsminister. Jeg troer ikke, at Justitsministeriet vil være særdeles tilbøieligt til at meddele saadanne Privilegier, og der er altsaa i dette Tilfælde en langt større Betryggelse mod en mulig farlig Concurrence, end der lettelig vil kunne være i andre Tilfælde. Men jeg troer dog, at det i Principet er rigtigt, at Hænderne ikke nu fremdeles bindes paa Regeringen, saaledes at den